

Helhetlig plan for et godt læringsmiljø i skole og SFO

Bønnes skole

01.08.19

Redigert 29.03.21

Innhold

Innledning	3
Helhetlig arbeid med et inkluderende lek- og læringsmiljø	3
Teoretisk forankring av et godt læringsmiljø	3
Læringsmiljø- en begrepsavklaring	3
Sosial kompetanse—en begrepsavklaring	4
Kapittel 9A Elevers rett på et fysisk og psykososialt læringsmiljø	4
Fysisk miljø § 9A-7	5
Psykososialt læringsmiljø §§ 9A-3, 9A-4	5
FNs konvensjon om barnets rettigheter Artikkel 12	5
Forankring i opplæringsloven og LK 20	6
LK 20	6
Skolens arbeid for et godt læringsmiljø	6
Klasseledelse	6
Sosial kompetanse	7
Tiltaksplan for utvikling av sosial kompetanse	9
Trivselsfremmende og forebyggende tiltak som iverksettes på skolen på individ-, klasse- og skolenivå	10
Månedens fokusområde i forhold til sosial kompetanse	11
Tilpasset opplæring	11
Vurdering	12
Elevenes utvikling av digital dømmekraft og nettvett	13
Elevbaserte tiltak for trivsel og skolemiljø	13
Trivselslederprogrammet (TL)	13
Fadderordningen	13
Melkevakter	14
Ordenselever	14
Fellesarrangementer som fremmer samhørighet og trivsel	15
Skole-hjem samarbeid	15
Råd og utvalg	18
Elevrådet	18
Foreldrerådet og foreldrerådets arbeidsutvalg	18
2.7.3 Samarbeidsutvalget	19
Samarbeidsutvalget (SU)	19
Skolemiljøutvalget	19
Skolens arbeid mot mobbing og krenkelsers (§9A)	19
	1

Forebygging	20
Skolenivå	20
Trinnnivå	20
Elevnivå	21
Skolens aktivitetsplikt	21
Avdekking av mobbing	22
Ved mistanke om mobbing eller trakassering skal fast prosedyre følges	22
Med kunnskap om mobbing eller trakassering skal fast prosedyre følges	22
Tiltak og oppfølging (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)	23
Kontinuitet	24
Ansvar	24
Skolens regler for orden og adferd	24
Lokale regler ved Bønes skole	25

Innledning

Alle mennesker er likeverdige. Alle meninger og følelser er like mye verdt, uansett om du er barn eller voksen. Gjennom å se hvordan de voksne på skolen og i SFO behandler alle med respekt, vil barna få gode rollemodeller i sin sosiale og emosjonelle læringsprosess.

Vårt samfunnsoppdrag på Bønes skole og SFO er utdanning og dannelse. Dette er to sider av samme sak. Barnas personlige utvikling henger tett sammen med, og er en forutsetning for læring. Vi vil utvikle hele mennesket. Arbeidet med sosiale og emosjonelle ferdigheter skal på vår skole være en selvfølgelig og integrert del av opplæringen i alle timer, i alle fag og i SFO.

Foreldrene har hovedansvaret for barna og er en selvfølgelig samarbeidspartner i dette arbeidet. For å lykkes med å gi barna de beste muligheter, må vi ha en god og nær dialog med hjemmene.

Helhetlig arbeid med et inkluderende lek- og læringsmiljø

Alle barn har krav på et godt inkluderende lek- og læringsmiljø. Barna skal føle seg trygge og inkludert i et sosialt fellesskap som ønsker dem vel og som bidrar til at de lærer og utvikler seg.

Arbeidet med det inkluderende lek- og læringsmiljø må foregå kontinuerlig og er svært viktig for barnas læring og utvikling.

Voksne på skolen har ansvar for at alle barn er inkludert i fellesskapet med andre barn. Vi engasjerer oss i det som skjer i friminuttene, i lek, og på skoleveien.

Vi vil at barna skal oppleve det som trygt å tenke høyt, gjøre feil og ta sjanser. På denne måten vil vi gi dem tro på egne evner til å lære. Barna er viktige bidragsyttere i hverandres læring. Vi tror at den beste læringen skjer når barna utveksler ideer og lærer sammen.

Barna ved Bønes skole skal oppleve en helhetlig skolehverdag. Plan for et godt læringsmiljø er en overordnet plan for hele det psykososiale læringsmiljøet ved skolen. SFO har sitt virke på fritidsarenaen ved skolen, og er en selvfølgelig del av denne planen.

Teoretisk forankring av et godt læringsmiljø

Skolens plan for et godt læringsmiljø bygger på Opplæringsloven, overordnet del av læreplanen (LK20), Bergen kommunes kvalitetsutviklingsplan *Sammen for kvalitet læring* (SFK-L) og Rammeplan for SFO *Sammen i vennskap, lek og læring* (SIVLL)

Læringsmiljø- en begrepsavklaring

Med læringsmiljø forstås de miljømessige faktorene i skolen som har innflytelse på elevenes sosiale og faglige læring, samt elevenes generelle situasjon i skolehverdagen.

Et godt og inkluderende læringsmiljø bidrar til positiv læring og utvikling for den enkelte elev og skal samtidig sikre eleven en hverdag som fremmer helse og trivsel.

Miljømessige faktorer i skolen er i hovedsak relatert til vennskap og deltakelse i sosiale og faglige fellesskap, relasjoner til medelever og voksne, normer og regler, verdier, forventninger til lek, læring og til det fysiske miljøet på skolen.

Kjennetegn på et godt læringsmiljø

lærerens evne til å lede grupper og undervisningsforløp

positive relasjoner mellom voksne og elever

positive relasjoner mellom elever

god ledelse og organisering

tydelige forventninger til elevene

Opplæringsloven pålegger den enkelte skole å arbeide aktivt og systematisk med å utvikle et godt psykososialt læringsmiljø.

Sosial kompetanse—en begrepsavklaring

Sosial kompetanse er et sett av ferdigheter, kunnskaper og holdninger som kan læres og utvikles og som vi trenger for å mestre ulike sosiale miljøer.

Sosial kompetanse er en forutsetning for verdsetting, vennskap og sosial integrering, en ressurs for å mestre stress og problemer og en viktig faktor for å motvirke utviklingen av problematferd (Udir)

Sosial kompetanse er knyttet til de kunnskaper, holdninger og ferdigheter som anvendes for å mestre ulike sosiale sammenhenger. Disse egenskapene gjør det mulig å etablere og vedlikeholde relasjoner, å bidra til økt trivsel og å fremme utvikling.

Sentral forskning om barns læring og utvikling viser at sosiale ferdigheter læres etter de samme prinsippene som andre ferdigheter. Det betyr at tiltak for å utvikle sosial kompetanse må være en gjennomgående komponent i hele skolens faglige og sosiale virksomhet. Det betyr også at sosial kompetanse er relatert til alle fag, alle timer og alle arenaer og at personalet hele tiden bevisst må jobbe med læring av sosial kompetanse og prososiale handlinger som vennlighet, hjelpsomhet, å anerkjenne, å støtte, å dele og å bry seg om.

Skolens plan for læringsmiljø skal vise hvordan vi jobber systematisk og helhetlig med det sosiale læringsmiljøet ved Bønes skole.

Kapittel 9A Elevers rett på et fysisk og psykososialt læringsmiljø

Alle elever i grunnskolen (...) har rett på et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring (elevens arbeidsmiljø) § 9A-2

Fysisk miljø § 9A-7

Skolene skal planleggjast, byggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane. § 9A-7

Skolens fysiske miljø dreier seg om hvordan både ute- og inneområdene er utformet. Det fysiske miljøet skal gi muligheter til fysisk aktivitet og i undervisningsrommene skal det legges vekt på gode arbeidsforhold og tilrettelegging og invitere til lek og læring.

Psykososialt læringsmiljø §§ 9A-3, 9A-4

Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø der den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet. Dersom noen som er tilsatt ved skolen får kunnskap eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold eller rasisme, skal vedkommende undersøke saken og varsle skoleledelsen, og dersom det er nødvendig eller mulig selv gripe inn. §§ 9A-3, 9A-4

Dette handler primært om hvordan ansatte og elever oppfører seg mot hverandre, og hvilke erfaringer, opplevelser og utvikling elevene får på de sosiale og personlige områdene gjennom ulike betingelser i skolens læringsmiljø.

Det innebærer at læreren i sin undervisning og alle ansatte i andre møter med elevene skal gi elevene anerkjennelse, støtte og oppmuntring. Alle ansatte på skolen skal fremstå som tydelige voksne og samtidig legge vekt på å etablere et godt forhold og en god relasjon til elevene. Alle elevene skal oppleve å bli verdsatt og likt av personalet ved skolen.

Psykisk helse betyr at en person er i en slik psykisk tilstand at vedkommende fungerer sosialt og er i stand til å utføre og mestre daglige oppgaver og utfordringer. Gode læringsmiljøer viser klar sammenheng mellom trivsel, sosial læring og god psykisk og fysisk helse. Ved å skape et inkluderende læringsmiljø kan skolen bidra til at både jenter og gutter opplever aksept, åpenhet og gode relasjoner, og dermed motvirke ensomhet og isolasjon.

FNs konvensjon om barnets rettigheter Artikkel 12

I FNs barnekonvensjons artikkel 12 påpeker barnets rett til å kunne uttale og påvirke i saker som angår den selv:

1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å gjøre danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.
2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnert organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett

(https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf S13).

Forankring i opplæringsloven og LK 20

I formålsparagrafen i Opplæringsloven understrekes det at læringsmiljøet er av stor betydning. Der heter det at elevene skal settes i stand til å «*utvikle kunnskap, dugleik og haldningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet*» (Opplæringsloven §1.1.)

LK 20

Alle ansatte i grunnskolen har et ansvar for å utvikle og opprettholde et læringsmiljø på gruppe- og skolenivå som realiserer den enkelte elevs potensiale for læring og utvikling. (LK20)

«Skolen skal møte elevene med tillit, respekt og krav, og de skal få utfordringer som fremmer danning og lærelyst. For å lykkes med dette må skolen bygge et godt læringsmiljø og tilpasse undervisningen i samarbeid med elevene og hjemmene. Det krever et profesjonsfellesskap som engasjerer seg i skolens utvikling (LK20, s 16)».

LK20 bygger på et sosiokulturelt læringssyn. Det vil si at læring skjer gjennom deltakelse og samspill med andre, og at språket og kommunikasjonen står sentralt i læringsprosessene.

«Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Elevens identitet og selvbilde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Sosial læring skjer både i undervisningen og i alle andre aktiviteter i skolens regi. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen (LK20, s 16)».

Skolens arbeid for et godt læringsmiljø

I del to av planen vil vi komme inn på alle områder Bønes skole jobber med for å skape et godt læringsmiljø.

Klasseledelse

Forskning viser at lærerens arbeid som leder av gruppen er den enkeltfaktor som har størst betydning for læringsmiljøet og dermed elevenes læring. Klasseledelse er læreres evne til å skape et positivt klima, etablere arbeidsro og motivere til arbeidsinnsats.

En voksen som skaper gode relasjoner, og som gir elevene opplevelse av både å bli verdsatt og anerkjent, vil fremstå som en betydningsfull voksen.

Bønes skoles forventninger til «klasseledelse»

- En trygg voksen som framstår som en tydelig leder i læringsarealet
- Læreren etablerer tydelige strukturer og gode rutiner for læringsarbeidet
- Læreren er godt forberedt til undervisningen
- Læreren er på plass i læringsarealet før elevene
- Læreren lar elevene vite hva som forventes av dem
- Læreren bygger gode relasjoner til hver elev
- Læreren ser på alle elever som ressurser for læring i samspill og fellesskap
- Læreren legger til rette for varierte arbeidsformer som støtter faglig og sosial læring og utvikling for alle elever
- Læreren har synlige læringsmål og målretter læringsarbeidet sammen med elevene
- Læreren gir eleven tro på egne forutsetninger ved konkret å vise til faglig utvikling
- Læreren legger vekt på modellering av læringsarbeidet og er sammen med elevene sine i læringen
- Læreren gir elevene rom for å lære av og sammen med andre og bruker læresamtalen som verktøy i læringsarbeidet
- Læreren lar elevene være metakognitive på egen læring og gir dem verktøy som gjør at de lærer å lære
- Læreren legger til rette for en god avslutning på læringsøkten og oppsummerer læringsarbeidet sammen med elevene
- Læreren forsterker positiv elevadferd
- Læreren aksepterer ikke uønsket elevadferd
- Læreren bidrar til at elevene tar ansvar for skolens utstyr og holder orden i egne saker, i garderoben og i fellesareal på skolen

Sosial kompetanse

Barn og unge stiller sosiale krav til hverandre. Å være sosialt kompetent i forhold til jevnaldrende dreier seg om å mestre og tilpasse seg bestemte miljøer med sosiale verdier, krav og normer på lik linje med det som finnes i sosiale miljøer mellom voksne. (Udir 2019)

På Bønes jobber vi for at barnet

- mestrer elevrollen
- utvikler positive relasjoner til medelever og de voksne
- er positive i sin kontakt med andre mennesker
- er nøyaktig i sin kommunikasjon med andre
- har en positiv opplevelse av seg selv

Skolen skal bidra til at elevene utvikler sosiale ferdigheter som samarbeid, selvkontroll, ansvarlighet, selvhevdelse og empati for andre. Elevene som ikke har gode sosiale ferdigheter, kan bli ensomme og falle utenfor fellesskapet. (udir 2019)

Ved å delta i skolens arbeidsfellesskap skal eleven tilegne seg kunnskap, ferdigheter og holdninger som bidrar til trivsel og utvikling, og som gjør det mulig å etablere og vedlikeholde gode relasjoner.

Muligheten for å styrke elevenes sosiale kompetanse ligger i helhetlige lærings- og miljøtiltak, med gjensidig påvirkning mellom sosial og skolefaglig kompetanse.

Utvikling av sosial kompetanse må integreres i hele skolens virksomhet og arbeides parallelt med på skolen, i SFO, på trinn- / gruppenivå og individuelt.

Bønes skole vil ha fokus på følgende områder ved tilrettelegging for utvikling av elevenes sosiale kompetanse:

- relasjon mellom elever og voksen
- relasjon mellom elever
- sammenhengen mellom sosial og faglig læring og utvikling
- de voksnes ledelse av elevgrupper
- samarbeid med foresatte

Empati

Empati handler om å kunne forstå hvordan andre har det og er viktig for å kunne etablere vennskap og nære relasjoner til andre. Empati vil også fungere som en motvekt mot for eksempel mobbing og vold. Det er situasjonsbestemt og kan derfor utvikles og endres. Skal elevene utvikle empati, bør de møte empatiske lærere.

Samarbeidsferdigheter

En viktig side ved samarbeid er å følge regler og beskjeder. Samarbeid innebærer å dele, hjelpe andre og være gjensidig avhengig av hverandre. Samarbeid bør øves på i realistiske sammenhenger, og det må verdsettes og utøves aktivt.

Selvhevdelse

Evne til selvhevdelse er ofte avgjørende for å kunne delta aktivt i sosiale fellesskap. I dette ligger også evnen til å kunne si nei til det du for eksempel helst ikke bør være med på. Selvhevdelse omfatter å be andre om hjelp, kunne stå for noe selv og å reagere på andres handlinger

Selvkontroll

Selvkontroll handler om å tilpasse seg fellesskapet og ta hensyn til andre. Det innebærer

å kunne vente på tur, være kompromissorientert og å reagere på erting og kommentarer fra andre uten å ta igjen, bli sint eller slåss. Bevissthet om egne følelser og evne til å forstå seg selv er her vesentlig.

Ansvarlighet

Ansvarlighet dreier seg om å utføre oppgaver og vise respekt for egne og andres eiendeler og arbeid. Utvikling av ansvarlighet vil ha sammenheng med å få ansvar gjennom medbestemmelse og ta konsekvensene av ansvaret. Ansvarlighet handler også om evnen til å kunne kommunisere med voksne (*Utdanningsdirektoratets 2019*)

Tiltaksplan for utvikling av sosial kompetanse

Bønes skole ønsker en helhetlig tilnærming til arbeidet med utvikling av sosial kompetanse. En helhetlig tilnærming forutsetter at skolens ledelse og personale opplever dette som et kollektivt ansvar, og at arbeidet må være systematisk og langsiktig.

Trivselsfremmende og forebyggende tiltak som iverksettes på skolen på individ-, klasse- og skolenivå

Månedens fokusområde i forhold til sosial kompetanse

Periode	Område
August	Samarbeid
September	Empati
Oktober	Selvkontroll
November	Ansvarlighet
Desember	Selvhevdelse
Januar	Samarbeid
Februar	Empati
Mars	Selvkontroll
April	Ansvarlighet
Mai	Selvhevdelse
Juni	Samarbeid

Tilpasset opplæring

Tilpasset opplæring ses på som en del av arbeidet for et godt læringsmiljø. Å gi elevene mestringsopplevelse i forhold til skolens faglige og sosiale forventninger og mål er en

forebyggende faktor i forhold til uønsket elevatferd. Elever lærer i ulik takt, og har behov for ulike tiltak for å lære. Det er derfor viktig å utvikle et læringsmiljø der mangfold blir sett på som en berikelse for alle, og der det er naturlig at elever arbeider i ulikt tempo og med forskjellige oppgaver på ulike nivå. Forskning viser at alle elever lærer best i heterogene miljøer, der elevene har ulike kvaliteter. Det er derfor viktig at lærerne på Bønes skole gjennomfører en god fellesundervisning som er tilpasset for alle, der ulike egenskaper og kvaliteter verdsettes, og der elevene støtter hverandre i læringen.

Tilpasset opplæring må bygge på

- det eleven kan fra før
- læring og mestring
- tilpassede oppgaver med håndterbare utfordringer
- varierte arbeidsformer
- gruppedeling på tvers
- tidlig innsats
- elevens kunnskap om mål og kriterier for måloppnåelse
- observasjon og kartlegging
- analyse og oppfølging av elevresultater
- eleven som aktiv deltaker i egen læringsprosess

Vurdering

En læringsfremmende vurdering kan beskrives med tydelige læringsmål, bruk av kriterier, tilbakemeldinger som fremmer læring, underveisvurdering med fremovermeldinger, egenvurdering og kameratvurdering.

Gjennom denne formen for vurderingspraksis oppnår en større læringstrykk. Elevene får et godt redskap til å vite hva de skal lære og hva de skal øve mer på. Læreren får et bedre utgangspunkt til å tilpasse opplæringen til den enkelte elev. Det medfører at vurdering for læring har betydning for å forbedre læringsmulighetene for alle elever. I følge Hattie sin metastudie «Visible learning» kommer dette høyt opp på listen over områder en vet virker positivt på elevenes læring både faglig og sosialt (Hattie, 2008)

Vurdering for læring

Elever lærer best når

- de forstår hva de skal lære og hva som forventes av dem
- de får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på eget arbeid og egne prestasjoner
- de får råd om hvordan de kan forbedre seg
- de er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling
- foreldre og lærere sammen støtter opp om elevenes læring og læringsmiljø

Elevenes utvikling av digital dømmekraft og nettvett

IKT og digitale verktøy er en stadig større del av elevens skolehverdag og digital kompetanse er definert som en av fem grunnleggende ferdigheter beskrevet i læreplanen. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk». (Utdanningsdirektoratet 9.3.2016)

For at elevene skal utvikle sin digitale dømmekraft og utøve klokskap i den sosiale sfæren på nett krever dette at vi som skole holder oss oppdatert.

Bønes skole har egen IKT- plan. Der forpliktes både personal og elever gjennom definerte ansvar. Den digitale hverdagen stiller høye krav til både elever og lærere. I skolens IKT-plan er den beskrevet slik:

Lærers rolle

- Læreren bruker sin kunnskap i hvordan IKT kan benyttes i arbeid med læringsmiljøet
- Læreren benytter sin kunnskap om hvordan IKT kan brukes som verktøy for inkludering og tilpasset opplæring

Elevers rolle

- Elevene bruker sin kompetanse til å utnytte digitale ressurser til å fremme faglig og sosial kompetanse hos seg selv og andre
- Elevene bruker digitale ressurser på en måte som bidrar til et positivt læringsmiljø (Bønes skoles IKT-plan s. 10).

Elevbaserte tiltak for trivsel og skolemiljø

På skolen har vi ulike elevbaserte tiltak som fremmer skolemiljøet.

Trivselslederprogrammet (TL)

Trivselslederprogrammet er et program for økt aktivitet og økt trivsel i friminuttene. Programmet er basert på at elevene selv setter i gang lek og slik får medansvar for å bidra til en positiv skolehverdag. Aktivitetene skifter utover i året. I tillegg til å sette i gang aktiviteter, skal de valgte trivselslederne jobbe for å inkludere alle elever i leken slik at ingen går alene. Trivselslederne sendes på kurs i aktivitets- og trivselsledelse.

Det er en eller to ansatte som følger opp trivselslederne i det daglige, på møter og på kurs.

Fadderordningen

Når elevene begynner på 1. trinn på Bønes skole, får de faddere fra trinn 5. Faddere og fadderbarn er organisert i grupper som følger hverandre over tre år.

De samarbeider og samhandler både faglig og sosialt. Faddere og fadderbarn synger sammen, leser sammen, skriver sammen og går på tur sammen flere ganger i året.

På Bønes skole starter vi våren 2019 med fadderkurs for elevene på 4. trinn. Det er skolens ledelse i samarbeid med kontaktlærerne på 4. trinn som står for opplæringen. Kurset består av 4 økter og avsluttes med utdeling av fadderbevis. Målet er å forberede og motivere elevene som skal inn i denne viktige rollen når de begynner på 5. trinn.

I tillegg til fadderkurset, går elevene på 4. trinn på "bli-kjent-besøk" til skolestarterne i barnehagene rundt skolen i løpet av våren. De leser for barna, leker sammen og har måltid sammen. Elever fra 4. trinn er også hjelpere på besøksdagen i mars/ april og på førskoledagen i juni.

Melkevakter

Elever fra 6.trinn har oppgaven med å gjøre klassenes melke-bestillinger klare i forkant av spisetiden. To og to elever har melke-vakt etter en «turnusordning».

Ordenselever

Elever i par eller smågrupper, er ordenselever hver sine uker gjennom hele året.

Ordenselevene

- samler tomme drikkekartonger, fjerner dem fra rommene og kaster dem i «kartongdunkene» etter spisingen.
- samarbeider med læreren om å forlate et pent og ryddig rom når skoledagen er over.
- tømmer papirbosset hver fredag.

Fellesarrangementer som fremmer samhørighet og trivsel

Januar	Nyttårssamling
februar	Sangsamling. Skøytedag SFO Vinteraktivitetsdag. Skidag 7. trinn. Skøytedag 6. trinn. Annerledes dag.
Mars	Sangsamling. Matematikkens dag
April	Sangsamling. Konsert for beboere på Gullstølstunet.
Mai	Sangsamling. Kunstutstilling SFO. 17.mai-samling.
Juni	Aktivitetsdag, Avslutning 7. trinn, Samling siste skoledag før ferien.
Juli	
August	Aktive feriedager SFO. Sangsamling/ oppstartsamling.
September	Sangsamling. Høsttur.
Oktober	Sangsamling/ FN-samling. Utflukt til Fysak SFO
November	Sangsamling / adventsamling ved inngang til adventstid.
Desember	Adventssamlinger, julegudstjeneste, juletrengang, nissefest på SFO, juleaktivitet med fadring, julekonsert

Skole-hjem samarbeid

Samarbeidet mellom skole og hjem er sentralt både i forhold til å skape gode læringsvilkår for den enkelte og et godt læringsmiljø på trinnene og på skolen. I samarbeidet vil gjensidig kommunikasjon om elevenes faglige og sosiale utvikling og deres trivsel stå sentralt.

Skolen skal legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre foreldres og foresattes medansvar i skolen. Foresatte har hovedansvaret for egne barn, og de har stor betydning for barnas motivasjon og læringsutbytte.

Samarbeid mellom skolen og hjemmet er et gjensidig ansvar, men skolen skal ta initiativ og legge til rette for samarbeidet. Opplæringsloven, forskrift til loven og Læreplanverket danner grunnlaget for samarbeidet.

Ved starten av hvert skoleår skal skolen ha et foreldremøte der foreldrene informeres om skolen, innholdet i opplæringen, foreldremedvirkning, rutiner og annet som er relevant for foreldrene. Etter jul gjennomføres et foreldremøte med utvidet foreldremedvirkning. Det er lærerne og trinnkontaktene som sammen planlegger møtet, og alle foreldre skal gis mulighet til å komme med forslag til saker som skal tas opp.

To ganger i året har foreldrene rett til en planlagt og strukturert samtale med kontaktlærer om hvordan eleven arbeider daglig, og om elevens kompetanse i fagene.

Forskning viser at et godt samarbeid mellom hjem og skole bidrar til gode elevresultater, i tillegg til at det styrker elevenes opplevelse av trygghet og tilhørighet.

Et viktig prinsipp for å fremme et godt samarbeid skole-hjem er at «alle elevene på skolen er alles ansvar». Dette gjelder i forhold til å utvikle et godt læringsmiljø både i skoletiden og på fritiden. Lærere og foresattes ansvar for å bidra til inkludering av alle elever er avgjørende.

Forventninger til personalet ved Bønes skole

- fremstå som profesjonell i lærerrollen som tydelig voksen og fagperson
- søke veiledning
- hjelp ved behov
- møte hver enkelt elev ut fra elevens forutsetninger
- holde hjemmet kontinuerlig orientert om skolens arbeid
- arbeide for gjensidig respekt, toleranse, inkludering og likeverd
- være gode rollemodeller
- fremme et trygt og godt læringsmiljø
- bidra til god og konstruktiv kommunikasjon med hjemmet i forhold til det enkelte barn
- lytte, anerkjenne og handle på vegne av barna

Forventninger til foresatte med barn på Bønes skole

- ta ansvar for at barnet møter presis, er uthvilt og har spist frokost
- sørge for at barnet er kledd etter været og har med seg matpakke og nødvendig skoleutstyr
- ta medansvar for orden i sekken og ta vare på skolens materiell
- støtte skolen og barnet i læringsarbeidet
- vise gjensidig forståelse og ansvar overfor skolen, andre foresatte og deres barn
- ønske om å samarbeide på en positiv og konstruktiv måte
- møte på foreldremøter og til utviklingssamtaler
- ta ansvar for å søke veiledning eller hjelp dersom det er behov for det
- melde fra til lærerne på trinnet når eleven er syk
- snakke positivt om skolen og lærerne når barn hører på, og ta kontakt med skolen hvis det er noe dere er misfornøyde med
- lese informasjon fra skolen, levere etterspurte underskrifter og tilbakemeldinger returneres innen tidsfrist

Forventninger til elevene ved Bønes skole

- møte presis og godt forberedt
- vise respekt for de voksne, medelever, medelevers eiendeler, medelevers egenverd og ulikheter
- vise prososial adferd, være høflige, hyggelige, omtensomme, inkluderende og positive
- inkludere alle i lek og sosialt samvær i skoletiden - være en god skolevenn
- bidra aktivt til fellesskapet både faglig og sosialt i alle sammenhenger
- bidra aktivt til nulltoleranse mot mobbing og uakseptabel språkbruk
- ta aktivt del i sitt eget og klassens læringsarbeid
- gi beskjed til en voksen dersom de oppdager uønsket adferd

Forventninger til trinnkontakter ved Bønes skole

Et positivt talerør trinn – skole – FAU

tar med seg innspill fra foresatte på trinnet til FAU

videreformidler innspill fra FAU til foresatte på trinnet.

ser verdien av et godt samarbeid skole hjem.

Ser på foreldregruppen som en viktig ressurs og bidragsyter i skolens arbeid med et godt læringsmiljø.

Tar ansvar for å etablere / videreføre vennegrupper og gågrupper på trinnene.

Råd og utvalg

Ved skolen har vi ulike råd og utvalg som skal ivareta elevmedvirkningen og foreldremedvirkningen inn i saker som for eksempel skolemiljø.

Elevrådet

Bønes skole har elevråd for elever fra 2.- 7.trinn.

Elevrådet er representert i skolens samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalget med leder og nestleder.

Elevrådet arbeider med saker som angår elevene og saker som omhandler skolemiljøet.

Foreldrerådet og foreldrerådets arbeidsutvalg

Alle foreldrene med elever på skolen er medlem av foreldrerådet. Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) består av 2 representanter fra hvert trinn som hver har sin vararepresentant. Vararepresentanten blir FAU-representant det påfølgende året.

FAU har som formål å fremme fellesinteresser og skal medvirke til at elever og foreldre tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø. FAU skal arbeide for å skape godt samarbeid mellom hjemmet og skolen, legge til rette for trivsel og positiv utvikling av elevene.

På Bønes skole har FAU opprettet flere undergrupper som blant annet jobber med:

Psykososialt læringsmiljø

Fysisk miljø

Samarbeid SFO

17.mai arrangementet

Samarbeidsutvalget (SU)

Det består av to elevrådsrepresentanter (leder og nestleder), to representanter for foreldrene (FAU-leder skal være den ene), to representanter for pedagogisk personale, en representant for annet personale og to representanter for kommunen (rektor skal være den ene).

Skolemiljøutvalget

Skolens SU fungerer som et skolemiljøutvalg. To av representantene fra skolen er da ikke formelt medlem av skolemiljøutvalget, men passive tilhørere. På den måten har foreldre og elever flest representanter i skolemiljøutvalget.

Skolemiljøutvalget skal medvirke til at skolen, de ansatte, elevene og foreldrene tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø. Skolemiljøutvalget har rett til å uttale seg i saker som gjelder skolemiljøet.

Skolens arbeid mot mobbing og krenkelser (§9A)

«Skolen skal ha nulltoleranse om krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering» (Opplæringsloven§9A-3)

Mobbing og andre krenkelser kan være:

- *Direkte negative handlinger og verbale uttrykk rettet mot eleven*
- *Indirekte krenking som utestenging, isolering og baksnakking.*
- *Negative ytringer via mobiltelefon og sosiale medier*

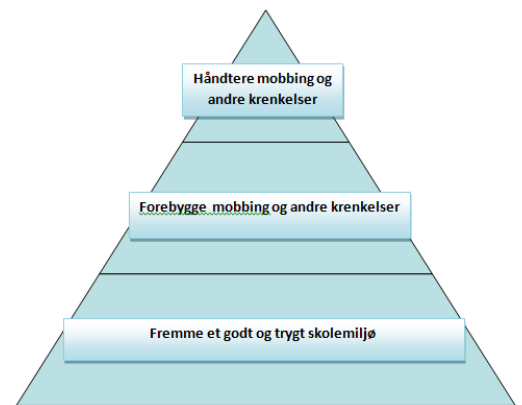
Skolen skal drive et helhetlig arbeid for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser

Mål

Alle elever på Bønes skole skal oppleve et trygt og godt skolemiljø

Forebygging

Bønes skole har nulltoleranse mot mobbing og andre krenkelser. Skolen jobber kontinuerlig og systematisk med skolemiljøet og har en klar strategi for forebygging av mobbing og andre krenkelser på skolenivå, trinnnivå og individnivå.

Skolenivå

- Klart ordensreglement for skole og SFO
- Forpliktende regler for skolens personale og elever
- Egne, detaljerte inspeksjonsrutiner
- Inspiserende voksne med gul vest ansvarlige for spesifiserte områder
- Tilrettelegging for ulike aktiviteter i friminuttene
- Arbeid med å utvikle elevenes sosiale kompetanse i alle sammenhenger på skolen
- Trivsel og trygghet fast punkt på elevrådsmøter
- Trivselsledere
- Fadderordning og samarbeid på tvers av trinn
- Vennegrupper
- Skolens plan for et godt læringsmiljø gjennomgås jevnlig i personalet
- Rikelig med lekemateriell (SFO og trivselslederne)
- Fellessamlinger
- Samarbeid mellom assistenter og lærere
- Plan for tiltak om noen oppfører seg uakseptabelt
- Trivselsundersøkelse i alle klasser hvert semester
- Elevundersøkelsen på 5.-7.trinn
- Analyse og oppfølging av elevundersøkelsen og skolens egen trivselsundersøkelse
- Foresatteundersøkelse (brukerundersøkelsen) om skolemiljøet

Trinnnivå

- Relasjonsbygging lærer – elev
- Grundig gjennomgang av ordensreglement med fokus på forebygging av mobbing og annen trakassering
- Tydelige klasseregler
- Trivselsfremmende tiltak
- Fleksibel inspeksjon – observasjon av enkeltelever/elevgrupper ved behov
- Trygge rammer, klare forventninger og konsekvente reaksjoner
- Tett skole-hjem-samarbeid
- Sosiometriske undersøkelser

- Trivselsundersøkelse
- Elevmedvirkning gjennom elevråd
- Varierte arbeidsmåter og tilpasset opplæring
- Legge til rette for at elevene lærer av hverandre

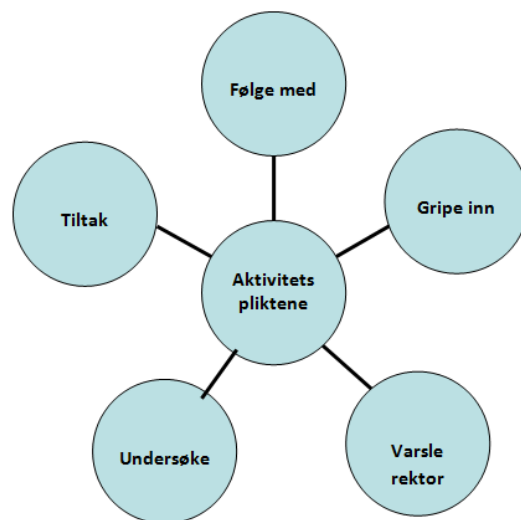
Elevnivå

- Relasjonsbygging elev - elev
- Etablere positive holdninger til medelever og de voksne på skole og SFO
- Forventninger om å vise respekt og toleranse for andre
- Overholde klassens regler og skolens ordensreglement
- Oppmuntre til positiv atferd
- Inkludere alle i leken
- Arbeide for at elevene gir beskjed til en voksen dersom de ser noen blir plaget
- Elever bruker stopp-regel
- Elevsamtaler

Skolens aktivitetsplikt

Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller (§9A-4).

Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.

Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse viser at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørge for at involverte elever blir hørt. Det som er best for elevene skal ligge til grunn for skolens arbeid. Skolens plikt til å lete etter og sette inn egnede tiltak løper så lenge eleven ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt, og det finnes egnede tiltak som kan settes inn.

Elever, lærere og foresatte skal kjenne skolens handlingsplan og rutiner for håndtering av mobbing og krenkelser.

Avdekking av mobbing

For at skolen skal få kjennskap til om mobbing eller trakassering foregår må:

- Foresatte som får vite om mobbing eller annen trakassering, ta kontakt med skolen. Kontaktlærer som får melding, melder videre til rektor og avdelingsleder
- Trivselsundersøkelser gjennomføres hvert år
- Skolemiljø være tema i forbindelse med elevsamtaler, foreldremøter og utviklingssamtaler
- Det gjennomføres trinn- /gruppesamtaler om mobbing og trakassering, ansvar for hverandre og om å melde fra
- De som har vakt være aktive slik at en ser hva elevene holder på med
- Vi lytte til elevene og ta meldinger på alvor
- Ingen godta voldsom lek

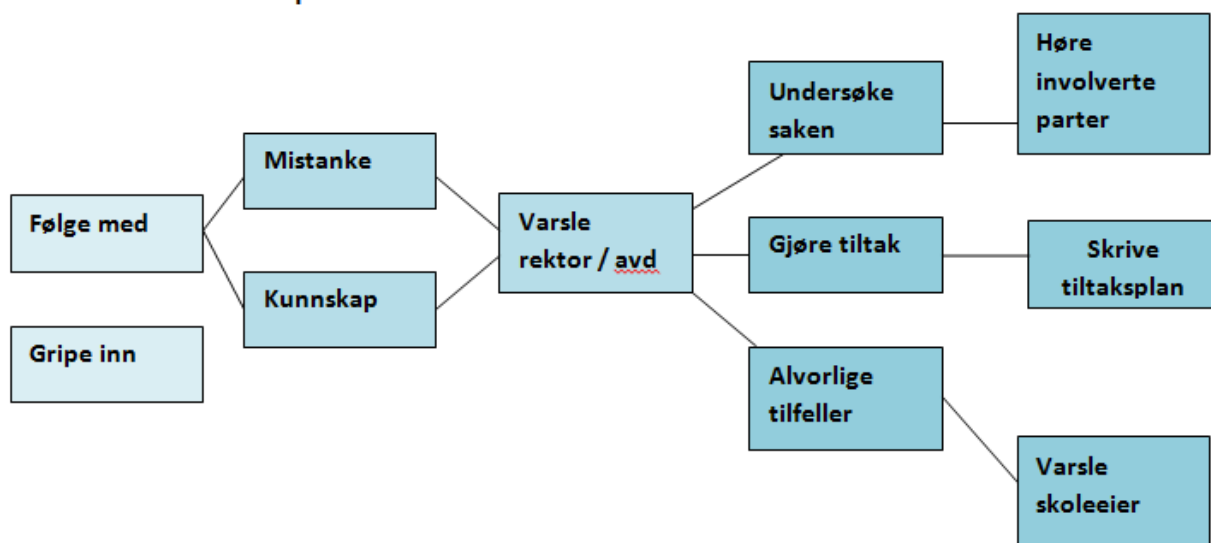
Ved mistanke om mobbing eller trakassering skal fast prosedyre følges

- Rektor varsles
- Avdelingsleder undersøker saken
- Avdelingsleder har dialog med foresatte

Med kunnskap om mobbing eller trakassering skal fast prosedyre følges

- Rektor varsles
- Avdelingsleder undersøker saken
- Avdelingsleder har dialog med foresatte
- Avdelingsleder skriver aktivitetsplan i samarbeid med rektor og kontaktlærer
- Rektor varsler skoleeier i alvorlige tilfeller

Skolens aktivitetsplikt

Tiltak og oppfølging (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)

Skolen skal gjøre skriftlig plan når det skal lages tiltak i en sak. I planen skal det stå:

- Hvilket problem skal tiltaket løse?
- Hvilke tiltak har skolen planlagt?
- Når skal tiltakene gjennomføres?
- Hvem er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene?
- Når skal tiltakene evalueres?

Videre skal skolen dokumenter av hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten.

Hver sak må inneholde:

- skriftlig plan
- et dokument som beskriver hvordan skolen gjennomfører planen
- et dokument som beskriver utfall av evalueringer og videre oppfølging av saken

Skolen skal ivareta elevers rett til medvirkning i skolemiljø saker. Eleven skal erfare at de blir lyttet til i skolehverdagen, at de har reel innflytelse, å at de kan påvirke det som

angår dem. Dette innebærer at eleven skal få uttale seg både i forbindelse med utforming og evaluering av aktivitetsplanen.

Kontinuitet

Mål: Skolens arbeid med å forebygge, avdekke og stoppe mobbing foregår kontinuerlig.

- Skolens handlingsplan mot mobbing og krenkelser skal alltid være kjent for personale, foresatte og elever.
- Planen skal gjennomgås for ansatte, foresatte og elever hvert år. Nye lærere skal settes inn i og følge opp planen.
- Planen ligger i den enkelte ansattes håndbok, på It's learning og på skolens hjemmeside
- Planen skal hvert år gjennomgås og evalueres i skolens råd og utvalg.
- Erfaringene fra fortløpende arbeid og de årlige trivselsundersøkelsene skal legges til grunn for evalueringen.

Ansvar

Skolens ledelse ved rektor er ansvarlige for at skolens plan mot mobbing og krenkelser til enhver tid følges.

Skolens regler for orden og adferd

I Bergen har vi eget ordensreglement for kommunale grunnskoler. Under finner du noen av de plikter og rettigheter man har som elev:

§ 3 Ordensreglementet gjelder i skoletiden og i skolefritidsordningen. Så langt reglene passer, gjelder de også på skoleveien og under alle arrangement i skolens regi utenfor skoletiden.

§4-1. Både elever, ansatte og foreldre har ansvar for å skape et godt skolemiljø. Viktigst er det at alle bryr seg om hverandre, oppfører seg pent mot hverandre, omtaler hverandre med respekt, og tar avstand fra mobbing, diskriminering, vold og hærverk.

§ 5. Som elev har du rett til:

- et skolemiljø som gir deg trygghet og sosial tilhørighet
- å bli hørt i saker som gjelder ditt eget forhold til skolen
- å få forklare deg før det blir tatt avgjørelse om sanksjoner

Som elev har du plikt til:

- å følge allment aksepterte normer for oppførsel og folkeskikk
- å følge ordensreglementet
- å rette deg etter anvisninger og pålegg fra rektor, lærere og andre som arbeider på skolen

Lokale regler ved Bønes skole

Med utgangspunkt i det kommunale ordensreglementet har Bønes skole utarbeidet lokale ordensregler og tiltak ved brudd på disse. Ordenstegnene på skole revideres hvert år i SU/SMU.

På Bønes skole er vi gode venner, vi tar hensyn til hverandre og viser respekt for medelever og voksne.

Derfor bruker jeg et vennlig språk uten banning og skjellsord

ødelegger jeg ikke andres lek

er mobbing og plaging forbudt

følger jeg beskjeder fra de voksne på skolen

sier jeg fra til en voksen hvis jeg blir plaget eller ser andre bli plaget

lar jeg andres eiendeler være i fred

viser jeg nettvett

Vi er på skolen for å lære

Derfor kommer jeg presis til timene

har jeg med meg utstyret jeg trenger

jobber jeg konsentrert med arbeidet mitt

gjør jeg leksene til rett tid

forstyrrer jeg ikke undervisningen eller medelever

På Bønes skole vil vi ha det trygt og godt

Derfor passer jeg godt på skolens utstyr ute og inne

tar jeg vare på digitalt utstyr jeg låner på skolen

er jeg ute i pausene og oppholder meg på skolens område

er jeg med på å holde orden i klasserom og garderobe

lar jeg snop og penger ligge hjemme

slår jeg av og legger fra meg mobiltelefon og lignende utstyr i skoletiden

har jeg ikke med meg farlige gjenstander på skolen

kaster jeg ikke snøball på kolen

er bruk av tobakk og rusmidler ikke tillatt

bør jeg vente med å sykle til skolen til jeg begynner i 5. trinn

hverken sykler jeg eller bruker L-sparkesykkel på skoleplassen før k. 16,30

Tiltak ved brudd på ordensreglene, Bønes skole

Bryter du skolens regler må du ta ansvar for det du har gjort

Elever som viser uakseptabel atferd eller ikke følger reglene ute kan holdes inne i friminuttene. Hjemmet kontaktes.

Elever som viser uakseptabel atferd mot medelever på skoleveien, kan holdes igjen etter skoletid. Hjemmet kontaktes. Foresatte kan bli bedt om å hente eleven.

Elever som utøver hærverk, må ordne opp etter seg. Foresatte kan måtte betale for skader eller opprydning.

Elever som bruker mobiltelefon og lignende i skoletiden uten lov, blir fratatt telefonen ut skoledagen. Eleven kan hente den på kontoret når skoledagen er slutt

Dersom elever har meg seg farlige gjenstander, blir disse fratatt elevene, og må hentes av foresatte.

Ved alvorlige og gjentatte regelbrudd kan eleven bli bortvist fra skolen for resten av dagen. Rektor tar avgjørelsen i samarbeid med kontaktlærer. Hjemmet kontaktes.